Łamigłówki i zadania na weekend

W łamigłówkach **567**, **568** i **569** oprócz tworzenia liczb z podanych cyfr wolno użyć w dowolnej ilości pięciu działań (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, potęgowanie), silni, pierwiastka kwadratowego oraz nawiasów dla oznaczenia kolejności działań.

567. Zapisz liczbę 164 używając cyfr 2, 4 i 8 (każdej tylko raz).

568. Zapisz liczbę 176 używając cyfr 2, 4 i 8 (każdej tylko raz).

569. Zapisz liczbę 288 używając cyfr 2, 4 i 8 (każdej tylko raz).

Autorski Tygodnik Matematyczny
JAROSŁAWA WRÓBLEWSKIEGO
TRAPEZ
Nr 77 (37/2016)
Piątek, 16 września 2016 r.

Kolorowania, numerowania i podziały figur

570. Kwadrat o boku 8 podzielono na 64 kwadraty jednostkowe zwane dalej polami. Czy można umieścić w nim 21 prostokątów o wymiarach 1×3 w taki sposób, aby każdy prostokąt pokrywał 3 pola, a przy tym prostokąty na siebie nie nachodziły? Jeśli tak, to które pole może pozostać niepokryte?

Rozwiązania zadań 562–566

562. $70=\dfrac{8!}{(4!)^2}$ **563.** $180=\dfrac{(8-2)!}{4}$ **564.** $280=2^8+4!$

565. Figura spełniająca podane warunki jest przedstawiona na rysunku 1.

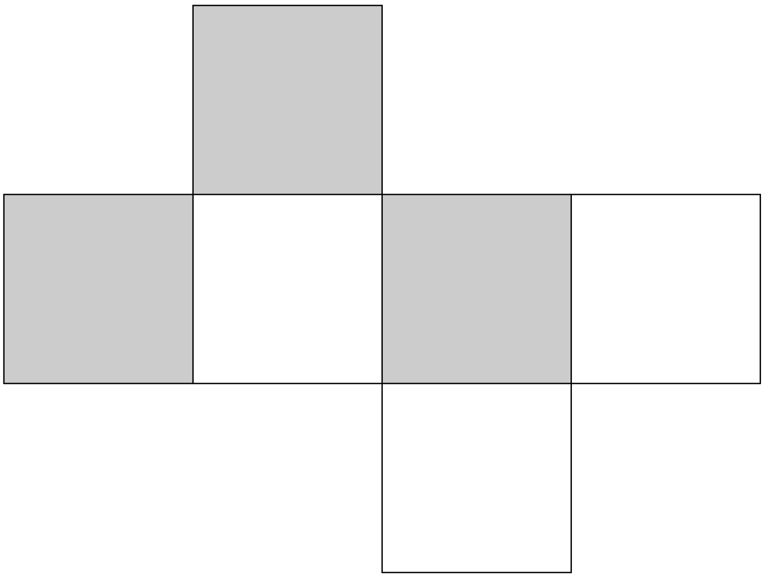

rys. 1

Jest to prosty, ale pouczający przykład: równość liczb pól czarnych i białych figury pokolorowanej w szachownicę jest warunkiem koniecznym, aby figurę można było pokryć kostkami domina, ale nie jest to warunek wystarczający.

566. *Sposób I:* Ponumerujmy pola danej figury jak na rysunku 2. Wówczas każdy prostokąt 1×3 pokrywający trzy pola pokrywa po jednym polu z każdym z trzech numerów 1, 2, 3. Ponieważ jednak liczby pól z numerami 1, 2, 3 są różne (wynoszą odpowiednio 21, 22, 20), żądane pokrycie figury nie jest możliwe. Zamiast używać numeracji trzema liczbami można również pokolorować pola odpowiadające numerowi 2 (rys. 3) i stwierdzić, że jest ich 22 — o jeden więcej niż prostokątów, które należałoby użyć do pokrycia figury.

Zamiast zliczać pola poszczególnych rodzajów, można stwierdzić, że fragment figury obrysowany grubą linią daje się pokryć prostokątami 1×3, a zatem bilans poszczególnych rodzajów pól możemy odczytać z trzech pól w prawym dolnym narożu.

1	2	3	1	2	3	1	2
2	3	1	2	3	1	2	3
3	1	2	3	1	2	3	1
1	2	3	1	2	3	1	2
2	3	1	2	3	1	2	3
3	1	2	3	1	2	3	1
1	2	3	1	2	3	1	2
2	3	1	2	3	1	2	

rys. 2

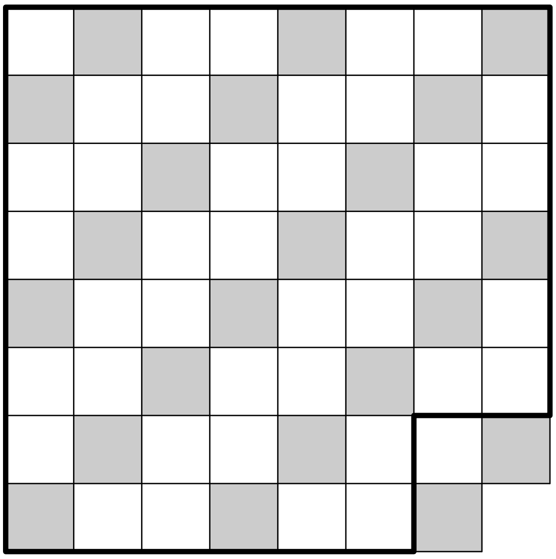

rys. 3

Sposób II: Ponumerujmy pola figury jak na rysunku 4. Wówczas każdy prostokąt 1×3 pokrywa trzy pola jednego rodzaju lub po jednym polu każdego z trzech rodzajów. Gdyby figurę dało się pokryć takimi prostokątami, zawierałaby ona liczby pól poszczególnych rodzajów dające takie same reszty z dzielenia przez 3. Tymczasem pól z numerami 1, 2 i 3 jest odpowiednio 24, 23 i 16, co przy dzieleniu przez 3 daje reszty 0, 2 i 1.

1	2	3	1	2	3	1	2
1	2	3	1	2	3	1	2
1	2	3	1	2	3	1	2
1	2	3	1	2	3	1	2
1	2	3	1	2	3	1	2
1	2	3	1	2	3	1	2
1	2	3	1	2	3	1	2
1	2	3	1	2	3	1	

rys. 4

1	−1	0	1	−1	0	1	−1
−1	0	1	−1	0	1	−1	0
0	1	−1	0	1	−1	0	1
1	−1	0	1	−1	0	1	−1
−1	0	1	−1	0	1	−1	0
0	1	−1	0	1	−1	0	1
1	−1	0	1	−1	0	1	−1
−1	0	1	−1	0	1	−1	

rys. 5

Sposób III: Wpiszmy w pola figury liczby jak na rysunku 5. Wowczas każdy prostokąt 1×3 pokrywa pola o sumie liczb równej 0, a suma wszystkich liczb wpisanych w pola figury jest równa –1.